

polska archeologia 2010

Mijający rok okazał się bardzo udany dla polskich archeologów. Spektakularnych znalezisk dokonano zarówno w Polsce, jak i za granicą, m.in. w Czarnogórze i Egipcie.

Najbardziej spektakularnym sukcesem Polaków zakończyły się tegoroczne wykopaliska w Risan w Czarnogórze, gdzie misja Ośrodka Badań nad Antykiem Europy Południowo-Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego odnalazła jeden z największych dotąd znanych skarbów antycznych w postaci dzbanka wypełnionego monetami wykonanymi ze srebra i złota. Liczba monet wyniosła prawie 5 tys. Rangę odkrycia podnosi fakt, że po raz pierwszy zlokalizowano tak dużo monet różnych serii, wcześniej nieznanymi numizmatykom i dotyczących nieznanego wcześniej króla iliryjskiego.

Poważne zmiany nastąpiły na archeologicznej mapie Polski - odkryto pierwsze znane szczątki człowieka neandertalskiego. Znalazł je dr Mikołaj Urbanowski w Jaskini Stajnia. Cofnięto zdecydowanie również datę pierwszego znanego pochówku na obecnych terenach Polski - badania w jednej z jaskiń w okolicy Krakowa (Jaskinia Borsuka) prowadzili dr Jarosław Wilczyński i dr hab. Piotr Wojtal z Instytutu Systematyki i Ewolucji Zwierząt Polskiej Akademii Nauk wraz z dr Anitą Szczepanek - antropologiem z Instytutu Zoologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Odkryty grób dziecka ma najpewniej 27,5 tys. lat.

Dalsze badania na znanych stanowiskach dowiodły, że nadal czekają nas niespodzianki, czego świadectwem są wyniki wykopalisk w Krzemionkach - starożytnej kopalni eksploatowanej od IV tysiąclecia p.n.e. Artur Jedynek i Kamil Kaptur znaleźli prahistoryczne narzędzia górnicze z kamienia, krzemienia i poroża, w tym kilofy o niespotykanych wcześniej formach.

Zaskoczeń dostarczyły też wykopaliska w obrębie jednej z najstarszych nekropolii egipskich w Sakkarze, gdzie Polacy prowadzą badania już od kilkunastu sezonów. Dopiero w ostatnim roku specjaliści pod okiem prof. Karola Myśliwca natknęli się na pozostałości po kamieniołomach, z których pozyskiwano wapień do wzniesienia najstarszej piramidy Egiptu wzniesionej dla faraona Dzesera.

Natomiast misja polsko-słowacka działająca w Tell El-Retaba w Delcie Nilu niespodziewanie odkryła jedyną jak dotąd rozpoznaną na terenie Egiptu stajnię z III Okresu Przejściowego (1069-664 lat p.n.e.).

W 2010 roku zrealizowano wiele szeroko zakrojonych projektów popularyzujących archeologię. Padł również pierwszy klaps filmu dokumentalnego o twórcy polskiej szkoły archeologii śródziemnomorskiej prof. Kazimierzu Michałowskim w reżyserii Władysława Jurkowa.